ప్రచురణార్హమైన

భారతదేశ సర్వోన్నత న్యాయస్థానము

సివిల్ అప్పీలు అధికార పరిధి

సివిల్ దరఖాస్తు నంబరు(లు). 1384 /2023

(ఎస్ఎల్పి (సివిల్) నెం. (లు) 6261-6262/2021నుండి ఉద్భవించడం)

ఒడిషా లోకాయుక్తా కార్యాలయం ----అప్పీలు దారు (లు)

వెర్సస్

డాక్టర్ ప్రదీప్ కుమార్ పాణిగ్రాహి మరియు ఇతరులు ----ప్రతివాదు(లు)

తీర్పు

రస్తోగి, న్యాయమూర్తి.

1. అనుమతి మంజూరు చేయబడింది.

2. కటక్ లోని ఒరిస్సా ఉన్నత న్యాయస్థానం లోని ద్వి సభ్య న్యాయస్థానం తేది 11 డిసెంబర్, 2020 నాటి ఉత్తర్వులను పక్కనపెట్టి 2021 ఫిబ్రవరి 3వ తేదీన ఇచ్చిన తీర్పుకు వ్యతిరేకంగా తక్షణ అప్పీళ్లు చేయబడ్డాయి. భువనేశ్వర్లోని విజిలెన్స్ సెల్ యూనిట్ డిప్యూటీ సూపరింటెండెంట్ ఆఫ్ పోలీస్ కుమార్ దాస్ నుండి తేది 9 డిసెంబర్, 2020 న వచ్చిన ఫిర్యాదుపై ఒడిశా లోకాయుక్తా, చట్టము, 2014 లోని విభాగం 20 (1) కింద (ఇకపై దీనిని "చట్టము 2014" గా సూచిస్తారు) ఒసగబడిన అధికారాన్ని వినియోగించుకొని గోపాల్పూర్ నియోజకవర్గం శాసన సభకు ఎన్నికైన సభ్యుడు, కటక్ లోని డైరెక్టరేట్ ఆఫ్ విజిలెన్స్ ను ప్రాథమిక విచారణ నిర్వహించి, లోకాయుక్తా కు నివేదిక సమర్పించాలని ఆదేశించారు.

3. తేది 3 ఫిబ్రవరి , 2021 నాటి వివాదాస్పద ఉత్తర్వును ఆమోదించడానికి ముందుగా ఒడిశా లోకాయుక్త ఎప్పుడూ వినలేదని, విచారణకు అవకాశం ఇవ్వలేదని, ఇది సహజ న్యాయ సూత్రాలను

ఉల్లంఘించిందని, అప్పీలుదారు సూచన మేరకు దాఖలు చేసిన సమీక్ష పిటిషన్, తేది 5 ఏప్రిల్ , 2021 నాటి అనాలోచిత ఉత్తర్వును ఆమోదించి అప్పీలుదారు దరఖాస్తు కొట్టివేయబడింది.

4. ప్రతివాది నెం. 1 శాసన సభకు ఎన్నికైన సభ్యుడు. అప్పటి భువనేశ్వర్ నిఘా విభాగం యూనిట్ డిప్యూటీ సూపరింటెండెంట్ ఆఫ్ పోలీస్ శ్రీ రంజన్ కుమార్ దాస్ 2020 డిసెంబర్ 9వ తేదీన గోపాల్ పుర్ నియోజకవర్గంలోని ఒడిశా శాసన సభ సభ్యుడిపై అవినీతి ఆరోపణలు వచ్చాయని తీవ్రమైన ఆరోపణలు సూచిస్తూ ఫిర్యాదు చేశారు. ఫిర్యాదు తో పాటు సహాయక పత్రాలను కూడా జత చేశారు. ఫిర్యాదు యొక్క విషయాలను మరియు దానితో జతచేయబడిన సహాయక పత్రాలను పరిగణనలోకి తీసుకున్న తరువాత, చట్టము, 2014 లోని విభాగం 20 (1) కింద ఒసగ బడిన అధికారాన్ని వినియోగించుకుని, ఒడిశా లోకాయుక్తా, కటక్ లోని డైరెక్టరేట్ ఆఫ్ విజిలెన్స్ ను ప్రతివాది నెం. 1 మరియు రెండు నెలల్లోపు ఒక నివేదికను సమర్పించి, తదుపరి ఆదేశంతో విజిలెన్స్ డైరెక్టరేట్ ప్రాథమిక విచారణ సమయంలో, విభాగం20 (2) యొక్క ఆదేశాన్ని పాటించేలా చూడాలని మరియు అన్ని సంబంధిత రికార్డులను విజిలెన్స్ డైరెక్టరేట్ కు అందుబాటులో ఉంచాలని లోకాయుక్తా కార్యాలయాన్ని ఆదేశించింది.

5. తేది 11 డిసెంబర్, 2020 నాటి తన ఉత్తర్వు ద్వారా ఒడిశా లోకాయుక్తా చేసిన సూచనపై వెంటనే, ప్రతివాది నెంబరు 1 పై ప్రాథమిక విచారణ నిర్వహించాలని మరియు నివేదికను రప్పించడం, ప్రతివాది నెం. 1 ద్వారా రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 226 కింద ఉన్నత న్యాయస్థానంలో రిట్ పిటిషన్ దాఖలు చేయడం విజిలెన్స్ డైరెక్టరేట్ ను ఆదేశించింది. అయితే, లోకాయుక్తా కార్యాలయం ఉన్నత న్యాయస్థానం ముందు ప్రతివాదులలో ఒకరిగా పేర్కొనబడినప్పటికి, ఈ న్యాయస్థానంకు తెలియజేసినట్లుగా, వారికి ఎటువంటి నోటీసు జారీ చేయబడలేదు మరియు విచారణ జరిగిన మొదటి రోజున, వారి వ్రాతపూర్వక ప్రతిస్పందనను సమర్పించడానికి అప్పీలుదారుని వినడానికి కూడా అవకాశం ఇవ్వకుండా, ఉన్నత న్యాయస్థానంలోని ద్వి సభ్య న్యాయస్థానం తేది 3 ఫిబ్రవరి, 2021 నాటి ఉత్తర్వు ప్రకారం, ప్రాథమిక విచారణ నిర్వహించడానికి విజిలెన్స్ డైరెక్టరేట్ ను అప్పగించడం విభాగం 20 (1) యొక్క ఆదేశానికి అనుగుణంగా లేదని, తేది 11 డిసెంబర్, 2020 నాటి ఉత్తర్వును పక్కనపెట్టి, ప్రతివాది నం. 1 లోకాయుక్తా విచారణ విభాగం ప్రాథమిక నివేదికను సమర్పించిన తరువాత 20 (2) మరియు 20 (3) విభాగాల అవసరాలకు అనుగుణంగా లోకాయుక్తా విచారణ విభాగం ముందుకు సాగడానికి మరింత స్వేచ్ఛను కలిగించారు.

6. తేదీ 3 ఫిబ్రవరి , 2021 న జారీ చేసిన ఆదేశానికి వ్యతిరేకంగా లోకాయుక్తా దాఖలు చేసిన సమీక్షను 2021 ఏప్రిల్ 5వ తేదీ న జారీ చేసిన నిరర్ధక ఉత్తర్వు కొట్టి వేసింది, ఇది మా ముందు ఉన్న అప్పీళ్లలో సవాలు చేయవలసిన ఒక విషయం.

7. అప్పీలుదారు తరపు నిపుణులైన న్యాయవాది ఈ విధంగా పేర్కున్నారు, తేదీ 3 ఫిబ్రవరి, 2021న జారీ చేసిన ఉత్తర్వు సహజ న్యాయ సూత్రాలను ఉల్లంఘిస్తోందని మరియు అప్పీలుదారుకు వినడానికి అవకాశం ఇవ్వకుండా నిర్ణయం చేయబడ్డాయని మరియు ఇది కాకుండా, ఇది చట్టము 2014 లోని విభాగం 20 (1) యొక్క ఆదేశానికి అనుగుణంగా లేదు అని పేర్కొన్నారు.

8. నిపుణులైన న్యాయవాది యింకా ఈ విధంగా పేర్కున్నారు , విభాగం 20 (1), లో ఫిర్యాదు అందిన తరువాత, ఏ ప్రభుత్వోద్యోగిపై అయినా ప్రాథమిక విచారణ జరపాలని ఆదేశించినట్లయితే, ఈ విషయంలో మరింత ముందుకు సాగడానికి ఏదైనా ప్రాథమిక కేసు ఉందా అని నిర్ధారించడానికి దాని విచారణ విభాగం ద్వారా లేదా ఏదైనా ఏజెన్సీ ద్వారా నిర్వహించగల ఒక ఎంపికను లోకాయుక్తాకు అందిస్తుంది. అయితే చట్టము యొక్క సంబంధిత నిబంధనలును, ముఖ్యంగా 2014 చట్టము యొక్క విఐఐఐ వ అధ్యాయాన్ని పరిశీలిస్తున్నట్లయితే, విభాగం 25 కింద సూచించిన ఏ ఏజెన్సీ అయినా ప్రాథమిక విచారణ లేదా దర్యాప్తు నిర్వహించే ప్రయోజనం కోసం రాష్ట్ర నిఘా మరియు నేర శాఖ కలిగి ఉంటుంది, ఇది విభాగం 28 కింద ఊహించిన ప్రాథమిక విచారణ లేదా దర్యాప్తు నిర్వహించే విధానం ద్వారా మరింత బలోపేతం అవుతుంది, ఇందులో ప్రభుత్వ ఏజెన్సీ ద్వారా ప్రాథమిక విచారణ లేదా దర్యాప్తు నిర్వహించడానికి లోకాయుక్త కు అవకాశం ఉంటుంది. ఇచ్చిన వాస్తవాలు మరియు పరిస్థితులలో, నమోదు చేసిన నిర్ధారణ తేది 11 డిసెంబర్, 2020 నాటి ఉత్తర్వు ప్రకారం డైరెక్టరేట్ ఆఫ్ విజిలెన్స్ ద్వారా ప్రాథమిక విచారణ నిర్వహించడానికి అప్పగించిన ఉన్నత న్యాయస్థానంలోనిన్ ద్వి సభ్య న్యాయస్తానం 2014 చట్టము అనుగుణంగా లేదని, ఈ న్యాయస్థానం జోక్యం చేసుకోవలసిన అవసరం ఉంది.

9. నిపుణులైన న్యాయవాది యింకా ఈ విధంగా పేర్కున్నారు ప్రాథమిక విచారణ నిర్వహించడానికి విచారణ విభాగాన్ని లేదా ఏదైనా ఏజెన్సీని పిలవడం అనేది ఈ విషయంలో ముందుకు సాగడానికి ప్రాథమిక కేసు ఉందా అని నిర్ధారించడానికి పరిమిత ప్రయోజనం కోసం మాత్రమే అని. ప్రాథమికంగా కేసు నమోదు చేయబడిన అధికారికి ఏదైనా భంగము కలిగించి, తదుపరి చర్యలు తీసుకునే ముందు లేదా దర్యాప్తు నిర్వహించడానికి లేదా శాఖాపరమైన విచారణను ప్రారంభించడానికి ఏదైనా సిఫారసు చేస్తే, చట్టము, 2014 లోని విభాగాలు 20 (2) మరియు 20

(3) కింద సూచించిన విధంగా ప్రజా సేవకుడికి విచారణ చేసే అవకాశాన్ని కలిగించుట లోకాయుక్త కు బాధ్యత అని శాసన మండలికు తెలుసు. లోకాయుక్తా అధికార పరిధిలో ప్రాథమిక విచారణ మరియు దర్యాప్తు నిర్వహించడానికి అధ్యాయం విఐఐ కింద పూర్తి అంతర్గత విధానం సూచించ బడింది. అధ్యాయం విఐఐ ప్రకారం ప్రాథమిక విచారణ మరియు దర్యాప్తు నిర్వహించే ఉద్దేశ్యాన్ని మాత్రమే కాకుండా తుది నిర్ణయానికి చేరుకోవడాన్ని చట్టము, 2014 లోని విభాగం20 (8) కింద సూచించిన విధంగా నిందారొపణ పత్రము నమోదు చేసే దశ కూడా నిర్దేశిస్తుంది.

10. నిపుణులైన న్యాయవాది యింకా ఈ విధంగా పేర్కొన్నారు తేది 11 డిసెంబర్, 2020 నాటి తన ఉత్తర్వు ప్రకారం ప్రాథమిక విచారణను ప్రారంభించడంలో అప్పీలుదారు ఎటువంటి ప్రతికూల లేదా పక్షపాత చర్య తీసుకోలేదని, అందువల్ల ఈ దశలో, భారత రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 226 ప్రకారం తన అధికార పరిధిని వినియోగించు కోవడంలో ఉన్నత న్యాయస్థానం చేసిన జోక్యం చెల్లుబాటు కాదు లేదా సమర్థనీయం కాదు.

11. దీనికి విరుద్ధంగా నిపుణులైన ప్రతివాదుల తరపు న్యాయవాది ఈ విధంగా పేర్కొన్నారు , మరోవైపు, డైరెక్టరేట్ ఆఫ్ విజిలెన్స్, కటక్, ఒడిశా, కటక్ అధికారి అయిన డిప్యూటీ సూపరింటెండెంట్ ఆఫ్ పోలీస్, నిఘా విభాగం , భువనేశ్వర్ 2020 డిసెంబర్ 9వ తేదీన ఫిర్యాదు చేశారని, 2020 డిసెంబర్ 11వ తేదీ నాటి ఉత్తర్వు ద్వారా ప్రాథమిక విచారణ నిర్వహించాలని డైరెక్టరేట్ ఆఫ్ విజిలెన్స్, ఒడిశాకు ఆదేశాలు ఇచ్చారని, ఈ నిర్ణయం సహజ న్యాయ సూత్రాలను ఉల్లంఘించిందని. ఒకసారి డైరెక్టరేట్ ఆఫ్ విజిలెన్స్ అధికారి ఫిర్యాదు చేసిన తర్వాత, కనీసం డైరెక్టరేట్ ఆఫ్ విజిలెన్స్ యొక్క మరొక అధికారి నిర్వహించాల్సిన ప్రాథమిక విచారణను అప్పగించడం, (నిచ్చెనలో) సీనియర్ లాడర్ కావచ్చు, అది చట్టబద్ధంగా న్యాయబద్ధం కాదు . డిపార్ట్మెంట్ అధికారి తేది 9 డిసెంబర్, 2020 న ఫిర్యాదు చేశారు మరియు ఇతర అధికారిని ప్రాథమిక విచారణ నిర్వహించడానికి పిలుస్తారు, ఎందుకంటే ఒకరు తన సొంత విషయంలో న్యాయం నిర్ణయించే వ్యక్తిగా ఉండలేరు మరియు అదే కారణంతో , ఉన్నత న్యాయస్థానంలోని ద్వి సభ్య` న్యాయస్థానం లోకాయుక్త కు విచారణ విభాగం ద్వారా ప్రాథమిక విచారణ నిర్వహించాల్సిన డైరెక్టరేట్ ఆఫ్ విజిలెన్స్ నుండి విచారణ నిర్వహించడానికి అనుమతి ఇచ్చింది, ఎందుకంటే అది పరిపాలనా పక్షపాతాన్ని చూపించింది అని తోసిపుచ్చలేము.

12. నిపుణులైన న్యాయవాది యింకా ఈ విధంగా పేర్కొన్నారు మరియు తగిన విధంగా ప్రాతినిధ్యం వహించారు. రాష్ట్ర న్యాయవాదితో పాటు , రాష్ట్ర అడ్వకేట్ జనరలు హాజరైనందున, అప్పీలుదారుకు

వినిపించడానికి అవకాశం కల్పించబడిందని, అప్పీలుదారు అభ్యర్థించిన సహజ న్యాయ సూత్రాల అభ్యర్థన ఉల్లంఘించ బడుతుందని , అది వాస్తవాలు మరియు పరిస్థితులలో మంచి కలుగలేదు . అంతే కాకుండా, 2021 ఫిబ్రవరి 3వ తేదీ నాటి ఉన్నత న్యాయస్థానంలోని ద్వి సభ్య న్యాయస్థానం తన ఉత్తర్వు ప్రకారం చేసిన ఏ స్పష్టమైన లోపాన్ని అప్పీలుదారు సమర్థించడంలో విఫలమైనందున సమీక్ష దరఖాస్తు సరిగ్గా కొట్టివేయబడింది, ఇది మా జోక్యానికి పిలుపు యివ్వవచ్చు.

13. 2021 ఏప్రిల్ 23న ఈ న్యాయస్థానం నోటీసు జారీ చేస్తున్నప్పుడు, వివాదాస్పద ఉత్తర్వు అమలును నిలిపివేసినట్లు గమనించవచ్చు. ఈ న్యాయస్థానం మంజూరు చేసిన స్టే ఉత్తర్వును కొనసాగిస్తూ, అప్పీలుదారు మరింత ముందుకు సాగారని, 2021 మే 28న అధికారి శ్రీ పి. కె. నాయక్ ద్వారా ప్రాథమిక విచారణ నివేదికను లోకాయుక్తా కు సమర్పించిన తరువాత, అప్పీలుదారుకు విచారణకు అవకాశం కల్పించిన తరువాత, విభాగం20 (3) (ఎ) కింద తేది 27 సెప్టెంబర్, 2021 న లోకాయుక్తా ఒక వివరణాత్మక ఉత్తర్వును జారీ చేసి, దర్యాప్తు నిర్వహించాలని విజిలెన్స్ డైరెక్టరేట్ ను ఆదేశించింది. దీనికి కొనసాగింపుగా, డైరెక్టరేట్ ఆఫ్ విజిలెన్స్ 7 జూన్, 2022న లోకాయుక్తా కు దర్యాప్తు యొక్క వివరణాత్మక నివేదికను సమర్పించింది, అయితే, తదుపరి చర్య ఏదీ ప్రారంభించబడలేదు మరియు 2022 జూన్ 24 నాటి ఉత్తర్వులో సూచించబడిన ఈ న్యాయస్థానం ఆదేశాల కోసం వేచి ఉంది, ఇది ఐ ఏ నెంబరు 89629/ 2022 తో పాటు రికార్డులో ఉంచబడింది.

14. మేము పార్టీల తరపున నిపుణులైన న్యాయవాదుల వాదనలు విన్నాము మరియు వారి సహాయంతో రికార్డులో అందుబాటులో ఉన్న విషయాలను పరిశీలించాము.

15. తక్షణ విజ్ఞప్తులలో లేవనెత్తిన విషయమును పరిశీలించడానికి ముందు, మొదట చట్టము, 2014 యొక్క పథకం గురించి పరిశీలించడం సముచితం కావచ్చు.

16. ప్రజా కార్యకర్తలపై అవినీతి ఆరోపణలుపై దర్యాప్తు చేయడానికి మరియు దానికి ఆనుషంగిక లేదా యాదృచ్ఛిక విషయాల నిబంధనలు చేయు ఒడిశా రాష్ట్రానికి లోకాయుక్తా సంస్థను ఏర్పాటు చేయాలనే ఉద్దేశ్యంతో 2015 జనవరి 16న రాష్ట్రపతి ఆమోదంతో ఒడిశా రాష్ట్ర శాసన మండలి 2014 చట్టము రూపొందించింది. రాష్ట్రంలో మరియు వెలుపల పనిచేస్తున్న ఒడిశా రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ఉద్యోగులకు మరియు ఒడిశా ప్రభుత్వ నియంత్రణలో ఉన్న ప్రభుత్వ ఉద్యోగులకు ఈ చట్టము వర్తిస్తుంది.

17. 2014 చట్టము 2(డి) విభాగం కింద 'ఫిర్యాదు' ని, 2 (ఎల్), 2 (ఎన్) విభాగాల కింద 'ప్రాథమిక విచారణ' మరియు 'ప్రజా సేవకుడు' అనే పదాలను ఈ క్రింది విధంగా నిర్వచించారుః-

"2. (1) ఈ చట్టములో, సందర్భం లేకపోతే అవసరమైతే తప్ప, –

- - -.,- - - - -

(డి) "ఫిర్యాదు" అంటే, ఒక ప్రభుత్వ ఉద్యోగి అవినీతి నిరోధక చట్టం, 1988 కింద శిక్షార్హమైన నేరానికి పాల్పడ్డాడని ఆరోపిస్తూ సూచించిన రూపంలో చేసిన ఫిర్యాదు;

- - - - - -

(ఎల్) "ప్రాథమిక విచారణ" అంటే ఈ చట్టం కింద నిర్వహించిన విచారణ;

- - - - - - - - - - - -..

(ఎన్) "పబ్లిక్ సర్వెంట్" అంటే విభాగం14 లోని చట్టము విభాగం (1) లోని నిబంధన (ఎ) నుండి (హెచ్) లో సూచించబడిన వ్యక్తి, కానీ ఆర్మీ యాక్ట్, 1950, ఎయిర్ ఫోర్స్ యాక్ట్, 1950, నేవీ యాక్ట్, 1957 మరియు కోస్ట్ గార్డ్ యాక్ట్, 1978 కింద ఏ న్యాయస్థానం లేదా ఇతర అధికారం ద్వారా అధికార పరిధిని ఉపయోగించదగిన ప్రభుత్వ ఉద్యోగి చేర్చదు లేదా ఆ చట్టాల ప్రకారం అటువంటి పబ్లిక్ సర్వెంట్కు విధానం వర్తిస్తుంది.

10 - - - - - -."

18. అధ్యాయం viii ప్రకారం ప్రాథమిక విచారణ మరియు దర్యాప్తుకు సంబంధించి విధానాన్ని నిర్దేశిస్తుంది, వీటిలో సంబంధిత భాగం క్రింది విధంగా పునరుత్పత్తి చేయబడిందిః-

"20. (1) ఫిర్యాదు అందిన తరువాత, మరింత ముందుకు వెళ్లాలని నిర్ణయించుకుంటే, లోకాయుక్తా ఆదేశించవచ్చు –

(ఎ) ఈ విషయంలో కొనసాగడానికి ప్రాథమిక కేసు ఉందా అని నిర్ధారించడానికి దాని విచారణ విభాగం లేదా ఏదైనా ఏజెన్సీ ద్వారా ఏదైనా ప్రభుత్వ ఉద్యోగిపై ప్రాథమిక విచారణ; లేదా

(బి) ప్రాథమిక కేసు ఉన్న చోట, దర్యాప్తు చేయడానికి ఏదైనా శాసనము కింద అధికారం ఉన్న ఏదైనా ఏజెన్సీ లేదా అధికారం ద్వారా దర్యాప్తు:

అయితే, ఒక ప్రాథమిక కేసు ఉనికికి సంబంధించి గణనీయమైన ఆధారాలు ఉన్నాయని లేదా అదే ఫిర్యాదుకు సంబంధించి ఏదైనా మునుపటి చట్టబద్ధమైన దర్యాప్తు లేదా విచారణ ఒక ప్రాథమిక కేసు ఉందని వెల్లడించినట్లయితే మాత్రమే ఈ క్లాజ్ కింద ఏదైనా దర్యాప్తు ఆదేశించబడాలి:

అయితే ఇంకా, ఈ నిభందన కింద దర్యాప్తుకు ఆదేశించే ముందు, దర్యాప్తు కోసం ఒక ప్రాథమిక కేసు ఉందా అని నిర్ణయించడానికి, లోకాయుక్తా ప్రభుత్వ ఉద్యోగి వివరణ మరియు సమర్థ అధికారం యొక్క అభిప్రాయాలను కోరాలి:

అయితే, ఈ నిభందన కింద దర్యాప్తుకు ఆదేశించే నిర్ణయాన్ని విభాగం16 కింద చైర్పర్సన్ ఏర్పాటు చేసిన ధర్మాసనం తీసుకోవాలి.

(2) ఉపవిభాగం (1) లో సూచించిన ప్రాథమిక విచారణ సమయంలో, విచారణ విభాగం లేదా ఏదైనా ఏజెన్సీ ప్రాథమిక విచారణను నిర్వహించి, సేకరించిన ఆధారాలు, సమాచారం మరియు పత్రాల ఆధారంగా, ప్రజా సేవకుడు మరియు సమర్థ అధికారం నుండి ఫిర్యాదులో చేసిన ఆరోపణలుపై వ్యాఖ్యలను కోరాలి మరియు సంబంధిత ప్రజా సేవకుడు మరియు సమర్థ అధికారం నుండి వ్యాఖ్యలను పొందిన తరువాత, సూచన అందిన తేదీ నుండి అరవై రోజులలోపు, లోక్ ఆయుక్తకు ఒక నివేదికను సమర్పించాలి.

(3) విచారణ విభాగం లేదా ఏదైనా ఏజెన్సీ నుండి ఉప విభాగం (2) కింద అందుకున్న ప్రతి నివేదికను పరిశీలించి, ప్రజా సేవకుడికి వినడానికి అవకాశం ఇచ్చిన తరువాత, ఒక ప్రాథమిక కేసు ఉందా అని నిర్ణయించి, ఈ క్రింది చర్యలలో ఒకటి లేదా అంతకంటే ఎక్కువ చర్యలతో ముందుకు సాగడానికి సిఫారసులు చేయాలి, అవి:——

(ఎ) ఏదైనా దర్యాప్తు ఏజెన్సీ (ఏదైనా ప్రత్యేక దర్యాప్తు సంస్థతో సహా);

(బి) సంబంధిత ప్రభుత్వోద్యోగికి వ్యతిరేకంగా శాఖాపరమైన చర్యలను ప్రారంభించడం లేదా ఏదైనా ఇతర తగు విధముగా చర్యలను సమర్థ అధికారం ద్వారా చేపట్టడం;

(సి) ప్రజా సేవకుడిపై చర్యలను మూసివేసి, విభాగం46 కింద ఫిర్యాదుదారుడిపై చర్య తీసుకోండి.

(4) విభాగం14 లోని ఉప విభాగం (1) లోని నిభందన (ఇ) నుండి (హెచ్) లో పేర్కొన్న ప్రభుత్వ ఉద్యోగి పదోన్నతి మరియు ఇతర సేవా ప్రయోజనాలు, విభాగం 32 కింద లోకాయుక్తా సిఫారసు మేరకు ప్రభుత్వ ఉద్యోగిని నిలుపుదల చేసే వరకు లేదా సబ్ విభాగం (3) లోని నిభందన (ఎ) కింద దర్యాప్తు పూర్తయిన తర్వాత నిందారోపణ పత్రం వెసే వరకు లేదా సబ్ విభాగం (3) లోని నిభందన (బి) కింద లోకాయుక్తా సిఫారసు మేరకు ప్రారంభించిన క్రమశిక్షణా చర్యలో ఆ ప్రభుత్వ ఉద్యోగిపై ఛార్జ్ మెమో జారీ చేసే వరకు ప్రభావితం కావు.

(5) ఉపవిభాగం (1) లో సూచించిన ప్రతి ప్రాథమిక విచారణ సాధారణంగా తొంభై రోజుల వ్యవధిలో మరియు లిఖిత పూర్వకంగా నమోదు చేయవలసిన కారణాల కోసం, ఫిర్యాదు అందిన తేదీ నుండి తొంభై రోజుల వ్యవధిలో పూర్తి చేయాలి.

(6) ఒకవేళ ఫిర్యాదుపై దర్యాప్తు కొనసాగించాలని లోకాయుక్తా నిర్ణయించుకుంటే, లిఖితపూర్వక ఉత్తర్వు ద్వారా, ఏ దర్యాప్తు సంస్థనైనా (ఏదైనా ప్రత్యేక ఏజెన్సీతో సహా) వీలైనంత త్వరగా దర్యాప్తు నిర్వహించాలని మరియు దాని ఉత్తర్వు తేదీ నుండి ఆరు నెలల వ్యవధిలో దర్యాప్తు పూర్తి చేయాలని ఆదేశించాలిః

అయితే, లిఖితపూర్వకంగా నమోదు చేయవలసిన కారణాల కోసం, లోకాయుక్త, ఈ వ్యవధిని ఒక సమయంలో ఆరు నెలలకు మించకుండా, గరిష్టంగా రెండు సంవత్సరాల కాలానికి పొడిగించవచ్చు.

(7) కోడ్ ఆఫ్ క్రిమినల్ ప్రొసీజర్, 1973 లోని విభాగం 173 లో ఏమైనప్పటికీ, ఏ దర్యాప్తు సంస్థ అయినా (ఏదైనా ప్రత్యేక ఏజెన్సీతో సహా), లోకాయుక్తా తనకు సూచించిన కేసులకు సంబంధించి, దర్యాప్తు నివేదికను లోకాయుక్తా కు సమర్పించాలి.

(8) ఏదైనా దర్యాప్తు సంస్థ (ఏదైనా ప్రత్యేక ఏజెన్సీతో సహా) నుండి ఉప విభాగం (7) కింద తనకు అందిన ప్రతి నివేదికను లోకాయుక్తాలో కనీసం ముగ్గురు సభ్యులతో కూడిన ధర్మాసనం పరిశీలించి, ఈ క్రింది విధంగా నిర్ణయించవచ్చుః

(ఎ) ప్రభుత్వ ఉద్యోగికి వ్యతిరేకంగా ప్రత్యేక న్యాయస్థానం ముందు నిందారోపణ పత్రం లేదా ముగింపు నివేదికను దాఖలు చేయడం;

(బి) సంబంధిత ప్రభుత్వోద్యోగికి వ్యతిరేకంగా శాఖాపరమైన చర్యలను లేదా ఇతర తగు విధముగా చర్యలను సమర్థ అధికారం ద్వారా ప్రారంభించడం.

(9) నిందారోపణ పత్రం ఆరోపణ చేయడంపై ఉపవిభాగం (8) కింద నిర్ణయం తీసుకున్న తరువాత, ఏదైనా దర్యాప్తు సంస్థ (ఏదైనా ప్రత్యేక ఏజెన్సీతో సహా) దర్యాప్తు చేసిన కేసులకు సంబంధించి ప్రత్యేక న్యాయస్థానంలో ప్రాసిక్యూషన్ ను ప్రారంభించమని తన ప్రాసిక్యూషన్ విభాగాన్ని ఆదేశించవచ్చు.

---........"

19. ప్రాథమిక విచారణ మరియు దర్యాప్తు నిర్వహించడంలో అనుసరించాల్సిన విధానాన్ని నిర్దేశించే అంతర్నిర్మిత యంత్రాంగాన్ని విభాగం 20 అందిస్తుంది, ఇది వాస్తవాలను మరియు పరిస్థితులను బట్టి, ఫిర్యాదు అందిన తరువాత, ఈ విషయంలో ముందుకు సాగడానికి ఒక ప్రాథమిక కేసు ఉందా అని నిర్ధారించడానికి ప్రజా సేవకుడిపై దాని విచారణ విభాగం లేదా ఏదైనా ఏజెన్సీ ద్వారా ప్రాథమిక విచారణ నిర్వహించడానికి ఆదేశం ఇవ్వవచ్చు; లేదా దర్యాప్తు చేయడానికి ఏదైనా శాసనము కింద అధికారం కలిగిఉండు ఏదైనా ఏజెన్సీ లేదా అధికారం ద్వారా దర్యాప్తు నిర్వహించడానికి, ఒక ప్రాథమిక కే ఉందా అని దాని సంతృప్తిని నమోదు చేయడానికి ఆదేశించవచ్చు.

20. ఉపవిభాగాలు (2), (3) మరియు (4) విచారణ విభాగం లేదా ఏ ఏజెన్సీ అయినా అనుసరించాల్సిన విధానాన్ని అందిస్తాయి, ఈ విషయంలో కొనసాగడానికి ప్రాథమిక కేసు ఉందా అనే వాస్తవాన్ని నిర్ధారించమని కోరబడింది. అటువంటి నివేదికను విచారణ విభాగం లేదా ఏదైనా ఏజెన్సీ నుండి సబ్ విభాగం(2) కింద పరిశీలించడానికి లోకాయుక్తా యొక్క కనీసం ముగ్గురు సభ్యులతో కూడిన ధర్మాసనం ముందు ఉంచబడుతుంది మరియు ప్రభుత్వఉద్యోగికి వినడానికి అవకాశం ఇచ్చిన తరువాత, ప్రభుత్వ ఉద్యోగిపై శాఖా పరమైన చర్యను నిర్వహించడానికి ఉప విభాగం (3) లోని నిభందన (ఎ), (బి) లేదా (సి) కింద అందించిన ఒకటి లేదా అంతకంటే ఎక్కువ చర్యలతో ముందుకు సాగాలని సిఫారసు చేయవచ్చు.ఉపవిభాగం

(5) ప్రాథమిక విచారణను ముగించాల్సిన 90 రోజుల కాలపట్టికను సూచిస్తుంది. సాధ్యమైనంత త్వరగా దర్యాప్తును నిర్వహించడానికి మరియు ఆరు నెలల వ్యవధిలో దర్యాప్తును పూర్తి చేయడానికి తీసుకోవలసిన చర్యలను ఉపవిభాగం (6) అందిస్తుంది. ఉప విభాగం(7) కింద, కోడ్ ఆఫ్ క్రిమినల్ ప్రొసీజర్, 1973 లోని విభాగం 173 లో ఏమైనప్పటికీ, దర్యాప్తు సంస్థ దర్యాప్తు నివేదికను లోకాయుక్తా కు సమర్పించవచ్చు. తదుపరి చర్యలు తీసుకోవడానికి దర్యాప్తు సంస్థ తన నివేదికను సమర్పించిన తర్వాత అనుసరించాల్సిన విధానాన్ని ఉపవిభాగాలు (8) మరియు (9) అందిస్తాయి.

21. అధ్యాయం విఐఐఐ లో లోకాయుక్తా యొక్క అధికారాన్ని అందిస్తుంది. విభాగం 25 ప్రకారం, అటువంటి ఏజెన్సీ చేసిన దర్యాప్తుకు సంబంధించిన విషయాలకు సంబంధించి రాష్ట్ర నిఘా మరియు నేర విభాగం సహా దర్యాప్తు సంస్థపై పర్యవేక్షణ మరియు ఆదేశించే అధికారం లోకాయుక్తకు అప్పగించబడింది.

22. ఏదైనా ప్రాథమిక విచారణ ప్రయోజనం కోసం, 1908 సివిల్ ప్రొసీజర్ కోడ్ ప్రకారం, లోకాయుక్తా యొక్క విచారణ విభాగానికి సివిల్ న్యాయస్థానం అధికారాలు ఉన్నాయని విభాగం 27 స్పష్టం చేస్తుంది. భారత శిక్షాస్మృతి, 1860 లోని విభాగం 193 యొక్క అర్థంలో, లోకాయుక్తా ముందు కార్యకలాపాలు న్యాయపరమైన చర్యగా పరిగణించ బడతాయి.

23. ఏదైనా ప్రాథమిక విచారణ లేదా దర్యాప్తు నిర్వహించడానికి మరియు ప్రభుత్వంలోని ఏ అధికారి లేదా సంస్థ లేదా దర్యాప్తు సంస్థ సేవలను ఉపయోగించు కోవడానికి విభాగం 28, లోకాయుక్తకు అధికారం ఇస్తుంది.

24. వాస్తవానికి, ఈ చట్టము ఒక పూర్తి నియమావళి, దీని కింద 2014 చట్టము కింద తన ప్రాదేశిక అధికార పరిధిలో ఆనుషంగిక లోకాయుక్తా, రాష్ట్రంలో మరియు వెలుపల పనిచేస్తున్న ఒడిశా రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ఉద్యోగులకు మరియు ఒడిశా ప్రభుత్వ నియంత్రణలో ఆనుషంగిక ప్రభుత్వ ఉద్యోగులకు సంబంధించి, ప్రభుత్వ కార్యకర్తలపై అవినీతి ఆరోపణలుపై దర్యాప్తు చేయడానికి మరియు దానితో సంబంధం ఆనుషంగిక లేదా యాదృచ్ఛిక విషయాల కోసం ఒక యంత్రాంగాన్ని అంగీకరించు అధికారాన్ని కలిగి ఉంటుంది.

25. శ్రీ రంజన్ కుమార్ దాస్, డిప్యూటీ సూపరింటెండెంట్ ఆఫ్ పోలీస్, విజిలెన్స్ సెల్ యూనిట్, భువనేశ్వర్ ఆసక్తి ఉన్న వ్యక్తి కాదు, కానీ ఒక సమాచార కర్తగా ప్రతివాది నెం. 1 (ఎమ్మెల్యే గోపాల్ పుర్ నియోజకవర్గం) ఒడిశా లోకాయుక్తకు ఆదాయానికి అసమంజసము ఆస్తులను కలిగి ఉండటం

మరియు ఉద్దేశపూర్వకంగా సుసంపన్నం చేయడం గురించి తాను చట్టవిరుద్ధంగా అవకతవకలను అవలంబిస్తున్నాను. ఈ ఫిర్యాదు అందుకున్న తరువాత, అప్పీలుదారు ప్రతివాది నం. 1 పై ప్రాథమిక విచారణ నిర్వహించాలని కటక్ లోని డైరెక్టరేట్ ఆఫ్ విజిలెన్స్ ను ఆదేశించారు. తేది 11 డిసెంబర్, 2020 నాటి ఉత్తర్వు ద్వారా చట్టము, 2014 లోని విభాగం 20 (1) కింద తన అధికారాన్ని వినియోగించు కున్నారు. ప్రాథమిక విచారణ నిర్వహించడంలో డైరెక్టరేట్ ఆఫ్ విజిలెన్స్ ఏదైనా చర్య తీసుకునే ముందు, ప్రతివాది నెం.1 ఉన్నత న్యాయస్థానం ముందు మరియు మొదటి చలన దశలో, ఉన్నత న్యాయస్థానం , అప్పీలుదారుకు వినడానికి అవకాశం ఇవ్వకుండా, ప్రాథమిక విచారణ నిర్వహించడానికి అప్పీలుదారు 2020 డిసెంబర్ 11న జారీ చేసిన ఉత్తర్వును పక్కన పెట్టింది. ఉన్నత న్యాయస్థానంలోని ద్వి సభ్య ' న్యాయస్థానం చర్య వాస్తవానికి సహజ న్యాయ సూత్రాలను ఉల్లంఘించింది.

26. సహజ న్యాయ పాలన శాసనము లక్ష్యం న్యాయాన్ని పొందడం లేదా ప్రతికూలంగా చెప్పాలంటే, ఈ నియమాలు చెల్లుబాటు అయ్యే ఏ చట్టం పరిధిలోకి రాని ప్రాంతాలలో మాత్రమే పనిచేస్తాయి. సహజ న్యాయం అనే భావన, వాస్తవానికి, కాలక్రమేణా మార్పుకు గురైంది, కానీ ఇప్పటికీ సమయం పరీక్షించిన నియమాలు, అవి: (ఐ) తన సొంత కేసులో ఎవరూ న్యాయాన్ని నిర్ణయించ లేరు (*నెమో డెబెట్ ఎస్సే జుడెక్స్ ప్రొప్రియ కాజా*) మరియు (ఐఐ) ఎటువంటి నిర్ణయం ఉండకూడదు విచారణకు సహేతుకమైన అవకాశాన్ని ఇవ్వకుండా ఒక పక్షానికి వ్యతిరేకంగా ఇవ్వబడుతుంది (*ఆడియో ఆల్టెరామ్ పార్టెం*). అదే సమయంలో, అధికారం యొక్క చర్య పక్షపాతం లేకుండా మంచి విశ్వాసంతో ఉండాలి మరియు అహేతుక లేదా అసమంజసమైనది కాదు.

27. మొదటి సందర్భంలో, ఉన్నత న్యాయస్థానంలోని ద్వి సభ్య ' న్యాయస్థానం ప్రతివాదిక నెంబరు 1 కి వ్యతిరేకంగా ప్రాథమిక విచారణ నిర్వహించడానికి 2020 డిసెంబర్ 11 నాటి అప్పీలుదారు ఆదేశాన్ని పక్కన పెడుతూ 2021 ఫిబ్రవరి 3వ తేదీ నాటి ఆదేశాన్ని ఆమోదించడంలో స్పష్టమైన పొరపాటు చేసింది. సహజ న్యాయ సూత్రాలను ఉల్లంఘించే చట్టము, 2014 లోని విభాగం 20 (1) కింద అధికారాలను వినియోగించడం.

28. గుణాగుణములుపై కూడా, ద్వి సభ్య న్యాయస్థానం, చట్టము , 2014 లోని వివేచనానుసారము 20 (1) ను పూర్తిగా విస్మరించింది, ఇది స్పష్టంగా సంతృప్తిని నమోదు చేసిన తరువాత ఫిర్యాదును స్వీకరించి, ముందుకు సాగాలని మరియు ఏదైనా విచారణ జరపాలని ఉద్దేశించినట్లయితే, తన అభీష్టానుసారం, ఒక ప్రజా సేవకుడిపై దాని విచారణ విభాగం లేదా ఏదైనా ఇతర ఏజెన్సీ ద్వారా

ప్రాథమిక విచారణను నిర్వహించి, ఒక ప్రాథమిక కేసు ఉందా అని దర్యాప్తు చేయడానికి ఏదైనా శాసనము కింద అధికారం ఉన్న ఏదైనా ఏజెన్సీ లేదా అధికారం ద్వారా ఈ విషయంలో ముందుకు సాగడానికి లేదా దర్యాప్తు నిర్వహించడానికి ప్రాథమిక కేసు ఉందా అని నిర్ధారించడానికి అధికారం ఇస్తుంది

29. 'ఏదైనా ఏజెన్సీ' అనే పదానికి సంబంధించినంతవరకు, ఇది అధ్యాయం విఐఐ వ లోని విభాగం 25 నుండి స్పష్టంగా వ్యక్తమవుతుంది, ఇది రాష్ట్ర నిఘా మరియు నేర విభాగంతో సహా ఏదైనా ఏజెన్సీ అవసరమయ్యే విధంగా అమలు చేయడానికి లోకాయుక్తకు పర్యవేక్షణ అధికారాన్ని అప్పగిస్తుంది.

30. అదే సమయంలో, విభాగం 28 కింద ఏదైనా ప్రాథమిక విచారణ లేదా దర్యాప్తు నిర్వహించడానికి, ప్రభుత్వం యొక్క ఏ అధికారి లేదా సంస్థ లేదా దర్యాప్తు సంస్థ సేవలను ఉపయోగించు కోవడానికి, మరియు పరిస్థితులలో, అప్పీలుదారు తన న్యాయమైన అభీష్టానుసారం మరియు కేసు యొక్క వాస్తవాలు మరియు పరిస్థితులపై, ప్రభుత్వ ఏజెన్సీ ద్వారా ప్రాథమిక విచారణ నిర్వహిస్తే, దీని గురించి డైరెక్టరేట్ ఆఫ్ విజిలెన్స్, కటక్ ద్వారా విభాగం 28 కింద సూచన చేయబడింది, ప్రాథమిక విచారణ నిర్వహించడంలో నిర్ణయం తీసుకునే ప్రక్రియలో అప్పీలుదారు ఎటువంటి చట్టపరమైన బలహీనతకు పాల్పడినట్లు కనిపించడం లేదు, ఇది మా దృష్టిలో, చట్టము, 2014 యొక్క విభాగం 20 (1) పరిధి మరియు పరిధి (యాంబిట్) లో ఉంది మరియు తేది 11 డిసెంబర్, 2020 న ప్రతివాది నెం.1. పైన యిచ్చిన అప్పీలుదారు ఆదేశాన్ని పక్కన పెడుతూ, ఉన్నత న్యాయస్థానంలోని ద్వి సభ్యన్యాయస్థానం స్పష్టమైన లోపం చేసింది.

31. ప్రతివాది నెంబరు 1 ప్రజా సేవకుడు కాదు లేదా చట్టము, 2014 అతనికి వర్తించదు లేదా దాని అధికార పరిధిలోని లోకాయుక్తా, చట్టము, 2014 లోని విభాగం20 (1) కింద ప్రాథమిక విచారణ నిర్వహించడానికి సమర్థుడు కాదు అనేది ప్రతివాదుల కేసు కాదు. ఈ విధంగా ఇచ్చిన వాస్తవాలు మరియు పరిస్థితులు, మా దృష్టిలో, ఉన్నత న్యాయస్థానం ద్వి సభ్య న్యాయస్థానం ఇచ్చిన వివాదాస్పద తీర్పుకింద చట్టబద్ధంగా స్థిరమైనది కాదు.

32. వివరణ సమయంలో కక్షిదారులు పేర్కొన్నవి, 2021 ఫిబ్రవరి 3వ తేదీ నాటి వివాదాస్పద తీర్పుపై ఈ న్యాయస్థానం స్టే మంజూరు చేసిన తరువాత, అప్పీలుదారు తదుపరి విచారణ నిర్వహించడంలో ముందుకు సాగారని, డైరెక్టరేట్ ఆఫ్ విజిలెన్స్ దర్యాప్తు నిర్వహించడానికి విభాగం 20 (3) (ఎ) కింద లోకాయుక్తా కు ప్రాథమిక విచారణ నివేదికను సమర్పించిన తరువాత చర్యలు

తీసుకుంటున్నామని, 2022 జూన్ 7వ తేదీన అప్పీలుదారు ముందు దర్యాప్తు నివేదికను సమర్పించడంలో విజిలెన్స్ డైరెక్టరేట్ చర్యలు తీసుకుంటోందని తెలియజేశారు.

33. జారీ చేసిన ఆదేశంపై ఈ న్యాయస్థానం స్టే విధించినప్పుడు తదుపరి చర్యలు తీసుకోవడంలో అప్పీలుదారు చర్యను మేము మెచ్చుకోకపోయినా, అదే సమయంలో, అప్పీలుదారు తీసుకొనబడిన చర్య చట్టము, 2014 యొక్క ఆదేశానికి అనుగుణంగా లేకపోతే, కానీ మా ముందు ఉంచిన వ్రాతపూర్వక సమర్పణల నుండి, ప్రతివాదులు ఎటువంటి చెల్లుబాటు అయ్యే అభ్యంతరాన్ని లేవనెత్తినట్లు మేము కనుగొనలేదు, ఇది 2020 డిసెంబర్ 11 నాటి ఆదేశానికి అనుగుణంగా ప్రాథమిక విచారణ నివేదికను సమర్పించిన తరువాత అప్పీలుదారు తీసుకొనబడిన చర్యను ముందుకు తీసుకెళ్లడంలో జోక్యం చేసుకోవాలని ఈ న్యాయస్థానంను కోరవచ్చు. అయినప్పటికీ మేము దానిని ప్రతివాది నెంబరు 1,కు అవకాశం ఉంచుతాము. అప్పీలుదారు తీసుకున్న తదుపరి చర్య చట్టానికి అనుగుణంగా లేకపోతే, శాసనము ప్రకారం అతనికి ఆమోదయోగ్యమైన చర్యలను ప్రారంభించడానికి స్వేచ్ఛ ఉంది.

34. డైరెక్టరేట్ విజిలెన్స్ డిప్యూటీ సూపరింటెండెంట్ అఫ్ పోలీస్ ఫిర్యాదు సమర్పించి, అప్పీలుదారు తేది 11 డిసెంబర్, 2020 నాటి ఉత్తర్వు ద్వారా ప్రాథమిక విచారణ నిర్వహించాలని డైరెక్టరేట్ చర్య విజిలెన్స్ ను ఆదేశించినందున ప్రాథమిక విచారణ నిర్వహించడం గురించి ప్రతివాదులు లేవనెత్తిన అభ్యంతరం పక్షపాతంగా ఉంది. తేది 28 మే, 2021న అప్పీలుదారుకు నివేదిక సమర్పించిన డైరెక్టరేట్ ఆఫ్ విజిలెన్స్ సీనియర్ అధికారి, అంటే అడిషనల్ సూపరింటెండెంట్ ఆఫ్ పోలీస్ విజిలెన్స్, మిస్టర్ పి. కె. నాయక్, ఫిర్యాదును సమర్పించిన అధికారి కేవలం సమాచారం ఇచ్చే వ్యక్తి, ఆసక్తి ఉన్న వ్యక్తి కాదని ప్రాథమిక విచారణను నిర్వహించడంలో డైరెక్టరేట్ ఆఫ్ విజిలెన్స్ సెల్ వైపు నుండి ఎటువంటి పక్షపాతం ఉందని సమర్పించడంతో మేము ఒప్పుకొవడం లేదు, అదే సమయంలో, ఫిర్యాదు రచయితతో సంబంధం లేని వేరే అధికారి ప్రాథమిక విచారణను నిర్వహించారు, తద్వారా పక్షపాతం యొక్క అభ్యర్ధన నిరాధారమైనది. మా దృష్టిలో, పక్షపాత సూత్రాలు, సుదూరంగా కూడా ప్రస్తుత కేసు యొక్క వాస్తవాలు మరియు పరిస్థితులలో ఆకర్షించబడవు.

35. పక్షపాతానికి వ్యతిరేకంగా నియమం అనేది ఆధునిక పరిపాలనా శాసనములో ఒక ముఖ్యమైన భాగం. పక్షపాతానికి వ్యతిరేకంగా ఉన్న నియమం పక్షపాతంతో కళంకితులైన నిర్ణయాధికారులను మినహాయించడం ద్వారా న్యాయమైన విధానాన్ని నిర్ధారిస్తుంది. నియమం ప్రకారం, వాస్తవ పక్షపాతాన్ని నిరూపించడం నిషేధించదగినది కష్టంగా ఉన్నప్పటికీ అనర్హత వేటు వేయడం.

కాలక్రమ నియమంలో అంతర్లీనంగా ఉన్న ప్రాథమిక సూత్రం ఏమిటంటే, న్యాయం చేయడమే కాకుండా న్యాయం చేసినట్టుగా కనిపించాలని కూడా మరియు ఈ నియమం ఈ న్యాయస్థానం యొక్క అనేక నిర్ణయాలలో విస్తృత గుర్తింపును పొందింది మరియు మా పరిశీలన కోసం మేము ఈ కాసును గమనించాము ***ఎ. కె. క్రైపాక్ మరియు ఇతరుల వర్సెస్ యూనియన్ ఆఫ్ భారతదేశం మరియు ఇతరులు***[1], విషయంలో ఈ న్యాయస్థానం ఇచ్చిన తీర్పు ఇందులో పేరా 15 లో ఈ క్రింది విధంగా ఉంది:

> "15. నకీష్బండ్ ను సెలెక్షన్ మండలి సభ్యులలో ఒకరిగా నియమించడం దురదృష్టకరం. సాధారణంగా ఒక రాష్ట్రంలోని ప్రధాన అటవీ సంరక్షకుడిని ఎంపిక మండలిలో ఉండటానికి అత్యంత తగు విధమైన వ్యక్తిగా పరిగణించాలనేది నిజం. అతను తన అధికారులను, వారి బలహీనతలను అలాగే వారి బలాన్ని పూర్తిగా తెలుసుకోవాలని ఆశించాలి. అఖిల భారత సేవకు ఎంపికకు వారి అనుకూలతకు సంబంధించి ఆయన అభిప్రాయం చాలా ముఖ్యమైనది. కానీ ఈ పరిస్థితులలో నకీష్బండ్ ను సెలెక్షన్ మండలి సభ్యుడిగా చేర్చడం సరికాదు. ఎంపిక కోసం పరిగణించబడే వ్యక్తులలో ఆయన ఒకరు. ఒక

[1] 1969 (2) ఎస్సీసీ 262

> వ్యక్తిని తన సొంత విషయంలో న్యాయనిర్ణేతగా చేయడం అన్ని న్యాయ నియమాలకు వ్యతిరేకం. తన పేరును పరిగణనలోకితీసుకున్నప్పుడు ఆయన కమిటీ చర్చల్లో పాల్గొనలేదు అనేది నిజం. కానీ అప్పుడు అతను సెలక్షన్ మండలిలో సభ్యుడిగా ఉండటం అనేది సెలక్షన్ మండలి నిర్ణయంపై దాని స్వంత ప్రభావాన్ని కలిగి ఉండాలి. తన ప్రత్యర్థుల వాదనలు, ముఖ్యంగా బసు వాదనలు పరిగణనలోకి తీసుకున్నప్పుడు ఎంపిక మండలి చర్చల్లో ఆయన పాల్గొన్నారని అంగీకరించారు. ప్రాధాన్యత క్రమంలో ఎంపిక చేసిన అభ్యర్థుల జాబితాను సిద్ధం చేయడంలో కూడా ఆయన భాగస్వామిగా ఉన్నారు. సెలెక్షన్ మండలి చర్చల్లో ఆయన పాల్గొన్న ప్రతి దశలో ఆయన ఆసక్తి, మరియు కర్తవ్యం మధ్య సంఘర్షణ ఉండేది. ఆ పరిస్థితులలో ఆయన నిష్పాక్షికంగా ఉండేవారని నమ్మడం కష్టం. ఇక్కడ నిజమైన ప్రశ్న అతను పక్షపాతంతో వ్యవహరించాడా అనేది అసలు విషయము కాదు. ఒక వ్యక్తి యొక్క మానసిక స్థితిని నిరూపించడం కష్టం. అందువల్ల, అతను పక్షపాతంతో వ్యవహరించాడని నమ్మడానికి

సహేతుకమైన ఆధారం ఉందా అనేది మనం చూడాలి. కేవలం పక్షపాతం అనే అనుమానం సరిపోదని అటార్నీ జనరల్ తో మేము అంగీకరిస్తున్నాము. పక్షపాతానికి సహేతుకమైన సంభావ్యత ఉండాలి. పక్షపాతం అనే విషయమును నిర్ణయించేటప్పుడు మనం మానవ సంభావ్యతను మరియు మానవ ప్రవర్తన యొక్క సాధారణ విధానాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకోవాలి. మరింత సవాలు నుండి తన స్థానాన్ని భద్రపరచుకోవడానికి తన ప్రత్యర్థులను దూరంగా ఉంచడం నకీష్బండ్ యొక్క ప్రయోజనంలో ఉంది. సహజంగానే ఎంపికైన అభ్యర్థుల జాబితాను సిద్ధం చేసేటప్పుడు తన స్థానాన్ని కాపాడుకోవడంపై కూడా ఆయనకు ఆసక్తి ఉండేది.

(ప్రాధాన్యత జోడించబడింది)

36. పైన పేర్కొన్న అభిప్రాయాన్ని రాజ్యాంగం మరింతగా పరిశీలించింది. ***అశోక్ కుమార్ యాదవ్ మరియు ఇతరులు వర్సెస్ హర్యానా రాష్ట్రం మరియు ఇతరులు*** [2] కేసులో ఈ న్యాయస్థానం యొక్క ధర్మాసనం ఈ క్రింది విధంగా ఉంది:

> "16. ఏ వ్యక్తి తన సొంత విషయంలో న్యాయనిర్ణేతగా ఉండలేడనేది మన న్యాయశాస్త్రం యొక్క ప్రాథమిక సూత్రాలలో ఒకటి అని, పక్షపాతానికి సహేతుకమైన సంభావ్యత ఉంటే అది "సహజ న్యాయం మరియు ఇంగితజ్ఞానానికి అనుగుణంగా న్యాయం అంత పక్షపాతంగా ఉండటానికి వీలు లేకుండా ఉండాలి" అని దరఖాస్తుదారునెతోతో మేము అంగీకరిస్తున్నాము. న్యాయమూర్తి వాస్తవానికి పక్షపాతంతో ఉన్నారా లేదా వాస్తవానికి పాక్షికంగా నిర్ణయిస్తారా అనేది విషయము కాదు, కానీ పక్షపాతం యొక్క నిజమైన జీవనోపాధి ఉందా అనేది. అటువంటి సందర్భంలో అభ్యంతరకరమైన విషయం ఏమిటంటే, నిర్ణయం వాస్తవానికి పక్షపాతంతో కళంకం చెందిందని కాదు, కానీ నిర్ణయాలు ప్రభావితం చేసే పక్షపాత సంభావ్యత ఉందని ఇతరుల మనస్సులో సహేతుకమైన అనుమానం సృష్టించే పరిస్థితులు ఉన్నాయి. ఈ నియమానికి అంతర్లీనంగా ఉన్న ప్రాథమిక సూత్రం ఏమిటంటే, న్యాయం జరగడమే కాకుండా జరగుతున్నట్లు కూడా కనిపించాలి మరియు ఈ నియమం ఈ న్యాయస్థానం యొక్క అనేక నిర్ణయాలలో విస్తృత గుర్తింపును పొందింది. ఈ నియమం *జ్యుడీషియల్ పవర్ స్ట్రిక్ట్ సెన్స్* (న్యాయ అధికారం కఠినమైన బావం)

అమలు చేయబడిన కేసులకు మాత్రమే పరిమితంకాదని గమనించడం కూడా ముఖ్యం.

[2] 1985 (4) ఎస్సీసీ 417

పార్టీల ప్రత్యర్థి వాదనల మధ్య న్యాయమైన మరియు న్యాయమైన (ఫైర్ మరియు జుస్ట్) నిర్ణయానికి రావడానికి స్వతంత్ర మనస్సును వర్తింపజేయాల్సిన అన్ని కేసులకు ఇది తగిన విధంగా విస్తరించబడింది. న్యాయం అనేది కేవలం న్యాయస్థానాల పని మాత్రమే కాదు; పోటీదారుల మధ్య న్యాయంగా నిర్ణయం తీసుకోవాలని భావించే వారందరి కర్తవ్యం కూడా. శాసన అధికారాన్ని ఉపయోగించే పాధికారులుకు వర్తించే కఠినమైన ప్రమాణాలు పరిపాలనా సంస్థలకు ఎక్కువగా వర్తించబడుతున్నాయి, ఎందుకంటే సంక్షేమ రాష్ట్రంలో చట్ట పాలనను నిర్వహించడానికి ఇది చాలా ముఖ్యమైనది, ఇక్కడ పరిపాలనా సంస్థల అధికార పరిధి వేగంగా పెరుగుతోంది, తద్వారా రాష్ట్ర సాధనాలు తమ కృత్యములు శాసనముమైన మరియు శాసనముమైన పద్ధతిలో నిర్వహించాలి. ***ఎకె క్రైపాక్ వర్సెస్ యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియా [(1969) [2] ఎస్సిసి 262]*** లో ఇండియన్ ఫారెస్ట్ సర్వీస్ కు అధికారులను ఎంపిక చేయడానికి ఏర్పాటు చేసిన ఎంపిక కమిటీ నిర్ణయం తీసుకునే ప్రక్రియకు ఈ నియమం వర్తింపజేయడానికి ఇదే ఆధారం.ఈ కేసులో ఏమి జరిగిందంటే, జమ్మూ కాశ్మీర్ అటవీ శాఖలో పనిచేస్తున్న వారి నుండి ఇండియన్ ఫారెస్ట్ సర్వీసుకు అధికారులను ఎంపిక చేయు చేయడానికి ఏర్వ్యవహరించు చేసిన సెలక్షన్ మండలిలో జమ్మూ కాశ్మీర్ యాక్టింగ్ చీఫ్ కన్జర్వేటర్ ఆఫ్ ఫారెస్ట్స్ అయిన నకీష్బండ్ సభ్యుడు.సెలక్షన్ మండలి సభ్యుడైన నకీష్బండ్ కూడా అభ్యర్థులలో ఒకరు ఇండియన్ ఫారెస్ట్ సర్వీసుకు ఎంపిక. ఎంపిక కోసం తన

[2] 1985 (4) ఎస్సీసీ 417

పేరును పరిశీలించిన సమయంలో ఆయన ఎంపిక మండలిలో కూర్చోలేదు, కానీ ఎంపిక మండలిలో కూర్చుని, తన ప్రత్యర్థి అధికారుల పేర్లను ఎంపిక కోసం పరిగణనలోకి తీసుకున్నప్పుడు, ఎంపిక మండలి యొక్క చర్చలలో పాల్గొని, ఎంపిక చేసిన అభ్యర్థుల జాబితాను ప్రాధాన్యత క్రమంలో సిద్ధం

చేశారు. నకీష్బంద్ ఉనికి ఎంపిక ప్రక్రియను ప్రభావితం చేసే పక్షపాతానికి సహేతుకమైన సంభావ్యత ఉందని పేర్కొంటూ ఎంపికను కలుషితం చేసిందని ఈ న్యాయస్థానం అభిప్రాయ పడింది . తన పేరును పరిగణనలోకి తీసుకున్నప్పుడు నకీష్బంద్ సెలెక్షన్ మండలి చర్చల్లో పాల్గొనలేదని న్యాయస్థానం తరపున జె. హెగ్డే వాదనను తిప్పికొట్టారు.

> "కానీ అప్పుడు ఆయన ఎంపిక మండలి సభ్యుడిగా ఉన్నారనే వాస్తవం ఎంపిక మండలి నిర్ణయంపై దాని స్వంత ప్రభావాన్ని చూపి ఉండాలి. తన ప్రత్యర్థుల వాదనలను పరిగణనలోకి తీసుకున్నప్పుడు ఎంపిక మండలి చర్చల్లో ఆయన పాల్గొన్నారని అంగీకరించారు. ప్రాధాన్యత క్రమంలో ఎంపిక చేసిన అభ్యర్థుల జాబితాను సిద్ధం చేయడంలో కూడా ఆయన భాగస్వామిగా ఉన్నారు. ఎంపిక మండలి చర్చలలో ఆయన పాల్గొన్న ప్రతి దశలో ఆయన ఆసక్తి, మరొయు కర్తవ్యం మధ్య సంఘర్షణ ఉండేది. అతను పక్షపాతంతో వ్యవహరించాడా అనేది అసలు విషయము కాదు. ఒక వ్యక్తి యొక్క మానసిక స్థితిని నిరూపించడం కష్టం. అందువల్ల, అతను పక్షపాతంతో వ్యవహరించాడని నమ్మడానికి సహేతుకమైన ఆధారం ఉందా అనేది మనం చూడాలి. పక్షపాతానికి సహేతుకమైన సంభావ్యత ఉండాలి. పక్షపాతం అనే విషయమును నిర్ణయించేటప్పుడు మనం మానవ సంభావ్యతను మరియు మానవ ప్రవర్తన యొక్క సాధారణ విధానాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకోవాలి."

పక్షపాతాన్ని స్థాపించాల్సిన అవసరం లేదని, అయితే పక్షపాతానికి సహేతుకమైన సంభావ్యత ఉందని చూపించ గలిగితే ఎంపిక ప్రక్రియను చెల్లదని నిరూపించడానికి ఇది సరిపోతుందని ఈ న్యాయస్థానం నొక్కి చెప్పింది. యాజమాన్య ఆసక్తి కారణంగా లేదా ఒక పక్షం పట్ల శత్రుత్వం లేదా వ్యక్తిగత స్నేహం లేదా మరొక పక్షంతో కుటుంబ సంబంధం వంటి వ్యక్తిగత కారణాల వల్ల పక్షపాతం తలెత్తే అవకాశం ఉంది. సంబంధం ఆధారంగా పక్షపాతం యొక్క సహేతుకమైన సంభావ్యత ఆరోపించ బడినప్పుడు, సంబంధం యొక్క స్థాయి ఎంత దగ్గరగా ఉందో లేదా మరో మాటలో

చెప్పాలంటే, సంబంధం యొక్క సామీప్యత పక్షపాతం యొక్క సహేతుకమైన భయానికి దారితీసే విధంగా ఎంత గొప్పదో అనే విషయము ఎల్లప్పుడూ ఉంటుంది."

(ప్రాధాన్యత జోడించబడింది)

37. తక్షణ కేసులో, డైరెక్టరేట్ ఆఫ్ విజిలెన్స్ యొక్క డిప్యూటీ సూపరింటెండెంట్ ఆఫ్ పోలీస్ (శ్రీ రంజన్ కుమార్ దాస్) ఫిర్యాదు చేశారు, అతను ప్రత్యక్షంగా లేదా పరోక్షంగా, ఫిర్యాదుతో సంబంధం లేనివాడు, అతను అప్పీలుదారు కార్యాలయానికి సమాచారమిచ్చే వ్యక్తి అని చెప్పవచ్చు, అంతేకాకుండా, డైరెక్టరేట్ ఆఫ్ విజిలెన్స్ యొక్క సీనియర్ అధికారి, అదనపు పోలీసు సూపరింటెండెంట్ శ్రీ పి. కె. నాయక్ స్వతంత్రంగా ప్రాథమిక విచారణను నిర్వహించారు, అతను 2021 మే 28 న ప్రాథమిక విచారణ నివేదికను సమర్పించాడు, తక్షణ వాస్తవాలు మరియు పరిస్థితులలో పక్షపాతం అనే విషయము అస్సలు తలెత్తదు మరియు ఇది కాకుండా, ఈ న్యాయస్థానం యొక్క రాజ్యాంగ ధర్మాసనం ఇటీవల ***ముకేశ్ సింగ్ వర్సెస్ స్టేట్ (నార్కోటిక్ బ్రాంచ్ ఆఫ్ ఢిల్లీ)*** [3] లో, స్వయంగా ఫిర్యాదుదారు అయిన పోలీసు అధికారి కేసు దర్యాప్తు నిర్వహిస్తున్నారా అనే విషయమును పరిశీలిస్తున్నప్పుడు, విచారణ కలుషితం అయి, నిందితుడు నిర్దోషిగా ప్రకటించే హక్కు కలిగి ఉంటాడా అనే విషయమును పరిశీలిస్తూ, కోడ్ యొక్క పథకాన్ని పరిశీలించిన తరువాత, చివరకు ఈ క్రింది విధంగా సూచనకు సమాధానం ఇచ్చారుః

"13. పైన పేర్కొన్న చర్చ నుండి మరియు పైన పేర్కొన్న కారణాల వల్ల, మేము ఈ క్రింది విధంగా సూచనను ముగించి, సమాధానం ఇస్తాముః

13.1.(ఐ) ***భగవాన్ సింగ్ వర్సెస్ రాజస్థాన్ రాష్ట్రం [(1976) 1 ఎస్ సిసి 15], మేఘా సింగ్ వర్సెస్ హర్యానా రాష్ట్రం [(1996) 11 ఎస్. సి. సి. 709] మరియు రాష్ట్రం వర్సెస్ రాజంగం [(2010) 15 ఎస్. సి. సి. 369***] కేసులో ఈ న్యాయస్థానం చేసిన పరిశీలనలు మరియు ఈ న్యాయస్థానం ద్వారా నిందితుడిని నిర్దోషిగా ప్రకటించడం, సమాచారమిచ్చేవాడు మరియు పరిశోధకుడు ఒకటే కాబట్టి, ఇది విచారణను కలుషితం చేసిందని మరియు నిందితుడిని నిర్దోషిగా ప్రకటించే హక్కు ఉందని, వారి స్వంత వాస్తవాలకు మాత్రమే పరిమితం చేయబడిందని పరిగణించాలి. పైన పేర్కొన్న నిర్ణయాలలో, సమాచారమిచ్చే వ్యక్తి పరిశోధకుడిగా ఉన్న ప్రతి కేసులో నిందితుడికి పక్షపాతం ఉందని, మొత్తం ప్రాసిక్యూషన్ కేసును నమ్మరాదని, నిందితుడిని నిర్దోషిగా

ప్రకటించే హక్కు ఉందని చట్టం శాసనము ఏదైనా సాధారణ ప్రతిపాదనను ఈ న్యాయస్థానం నిర్దేశించిందని చెప్పలేము.

[3] 2020 (10) ఎస్సీసీ 120

13.2.(ఐఐ) సమాచారం ఇచ్చే వ్యక్తి స్వయంగా పరిశోధకుడు అయిన సందర్భంలో, పక్షపాతం లేదా అలాంటి కారణం ఆధారంగా దర్యాప్తు కలుషితం చేయబడిందని చెప్పలేము. పక్షపాతం లేదా హానికరం అనే విషయము ప్రతి కేసు యొక్క వాస్తవాలు మరియు పరిస్థితులపై ఆధారపడి ఉంటుంది. అందువల్ల, కేవలం సమాచారం ఇచ్చే వ్యక్తి పరిశోధకుడు కాబట్టి, దాని ద్వారా దర్యాప్తు అన్యాయం లేదా పక్షపాతం యొక్క ప్రతికూలతను అనుభవించదు మరియు అందువల్ల సమాచారం ఇచ్చే వ్యక్తి పరిశోధకుడు అనే ఏకైక ప్రాతిపదికన, నిందితుడిని నిర్దోషిగా ప్రకటించే హక్కు లేదు. ఒక కేసు తో యింకొక కేసు ప్రాతిపదికన ఈ విషయాన్ని నిర్ణయించాలి. ఈ న్యాయస్థానం విరుద్ధమైన నిర్ణయమున్న ఈ కేసులో ***మోహన్ లాల్ వర్సెస్ పంజాబ్ రాష్ట్రం [(2018) 17 ఎస్. సి. సి. 627]*** మరియు సమాచారమిచ్చే వ్యక్తి పరిశోధకుడిగా ఉండలేదని మరియు అటువంటి సందర్భంలో నిందితుడికి నిర్దోషిగా ప్రకటించే హక్కు ఉందని విరుద్ధమైన అభిప్రాయాన్ని తీసుకునే ఏదైనా ఇతర నిర్ణయం మంచి చట్టం కాదు మరియు అవి ప్రత్యేకంగా రద్దు చేయబడతాయి."

(ప్రాధాన్యత జోడించబడింది)

38. తక్షణ కేసులో ప్రాథమిక విచారణ నిర్వహించడంలో పక్షపాతం లేదని, ప్రతివాదులు లేవనెత్తిన అభ్యంతరం తోసిపుచ్చ బడిందని మేము భావిస్తున్నాము.

39. ప్రతివాదులు లేవనెత్తిన తదుపరి అభ్యంతరం ఈ న్యాయస్థానంలో అప్పీల్ దాఖలు చేయడంలో అప్పీలుదారు యొక్క స్థానాన్ని సూచిస్తుంది మరియు అతని సమర్పణకు మద్దతుగా, న్యాయవాది ఈ న్యాయస్థానం తీర్పులలోని సూచనలపై అధారపడినారు, మహిళా ***కమిషన్ వర్సెస్***

ఢిల్లీ రాష్ట్రం మరియు మరోకరు (*[4] 2010 (12) ఎస్సీసీ 599)*** మరియు ***ఎం. ఎస్. కాజీ వర్సెస్. ముస్లిం ఎడ్యుకేషన్ సొసైటీ మరియు ఇతరులు (****[5] 2016 (9) ఎస్సీసీ 263).*** మా దృష్టిలో చట్టము, 2014 లోని విభాగం 20 (1) కింద ఒసగబడిన అధికారాలను వినియోగించుకుని ప్రాథమిక విచారణ నిర్వహించడానికి తేది 11 డిసెంబర్, 2020 నాటి ఉత్తర్వు ప్రకారం ప్రారంభించిన అప్పీలుదారు చర్య అనేది ప్రతివాది నెం.1 మరియు దానిలో జోక్యం చేసుకుంటే మరియు తేదీ 3

ఫిబ్రవరి, 2021 నాటి వివాదాస్పద తీర్పు కింద అప్పీలుదారు చర్యను పక్కన పెడితే, అప్పీలుదారు, వాస్తవానికి బాధపడిన వ్యక్తి మరియు ఉన్నత న్యాయస్థానంలోని ద్వి సభ్య న్యాయస్థానం జోక్యం చేసుకున్న చర్యను విషయముగురించి హక్కు కలిగి ఉంటాడు మరియు రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 136 కింద ఈ న్యాయస్థానంలో ప్రత్యేక అనుమతి దరఖాస్తు దాఖలు చేయడం ద్వారా ఉన్నత న్యాయస్థానంలోని ద్వి సభ్య న్యాయస్థానం ఆదేశాన్నిసవాలు చేయడం అప్పీలుదారుకు అందుబాటులో ఉన్న ఏకైక పరిష్కారం.

40. ప్రతివాదులు ఆధారపడిన కేసు, ***జాతీయ మహిళా కమిషన్*** (పైన పేర్కొన్న) తీర్పు లో మొదటి సందర్భంలో విచారణ న్యాయస్థానం నిర్వహించిన, క్రిమినల్ విచారణ లో , నిందితుడు దోషిగా నిర్ధారించబడి, అతను అప్పీలు చేసిన తరువాత, సమర్థ న్యాయస్థానం ద్వారా నిర్దోషిగా ప్రకటించబడ్డాడు మరియు స్పష్టంగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం లేదా బాదితుడు, క్రిమినల్ ప్రొసీజర్ కోడ్, 1973 లోని విభాగం 378 కింద నిర్దోషిగా ప్రకటించే ఆదేశానికి వ్యతిరేకంగా అప్పీలు చేయవచ్చు, కానీ ఏ పక్షం అయినా ఏ అప్పీలుకు ప్రాధాన్యత ఇవ్వలేదు మరియు రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 136 కింద ప్రత్యేక అనుమతి దరఖాస్తు దాఖలు చేయడం ద్వారా ఈ న్యాయస్థానంను ఆశ్రయించినది. జాతీయ మహిళా కమిషన్ మరియు ఈ న్యాయస్థానం ఇప్పటికీ గుణాగుణములు ఆధారంగా కమిషన్ దాఖలు చేసిన అప్పీలును పరిశీలించడానికి ప్రయత్నించింది, కానీ

అప్పీలుదారుడి సూచన మేరకు అప్పీల్ చేయడానికి ప్రత్యేక అనుమతి – జాతీయ మహిళా కమిషన్, నిర్వహించదగినది కాదని మరియు స్పష్టంగా కనీసం జాతీయ మహిళా కమిషన్ అనేది బాధపడిన వ్యక్తి కాదని గమనించారు.

41. అదే సమయంలో, ***ఎం. ఎస్. కాజీ*** (పైన పేర్కొన్న) దావా లో ఈ న్యాయస్థానం ఇచ్చిన తీర్పు, క్రమశిక్షణా విచారణ నిర్వహించిన తర్వాత ఒక మైనారిటీ సంస్థ ఉపాధ్యాయుడిని తొలగించిన కేసు. ఈ విషయం రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 226/227 కింద ఉన్నత న్యాయస్థానంకు వెళ్లడంతో, ఈ దశలో ఉన్నత న్యాయస్థానంలోని ద్వి సభ్య న్యాయస్థానం , ఆ ట్రిబ్యునల్ ఒక పార్టీ ప్రతివాది కాదని, వారి ముందు ఉపాధ్యాయుడు మరియు మైనారిటీ సంస్థ మధ్య వివాదాన్ని పరిశీలించిన అడ్మినిస్ట్రేటర్ అయినందున, అభ్యంతరం స్థిరంగా ఉందని, అయినప్పటికీ పేరా 9లో సూచించిన విధంగా ఈ న్యాయస్థానం ఆ అభ్యంతరాన్ని తిరస్కరించింది మరియు చట్టం ప్రకారం అందుబాటులో తన పరిష్కారాన్ని కొనసాగించాల్సిన బాధపడిన వ్యక్తి అని మరియు ఆ కేసులో బాధపడిన వ్యక్తి ట్రిబ్యునల్ శాసనము అధికార పరిధిని కోరారని, అయితే ట్రిబ్యునల్, ఉపాధ్యాయుడు మరియు మైనారిటీ సంస్థ

మధ్య గైరుహాజరీ అయినందున విచారణలకు అవసరమైన పక్షం కాదని, తదనుగుణంగా, ట్రిబ్యునల్ లేనప్పుడు అది సమర్థనీయం కాదని పేర్కొంటూ లేఖల పేటెంట్ అప్పీలుని కొట్టివేయడంలో ఉన్నత న్యాయస్థానం పొరపాటు చేసిందని ఈ న్యాయస్థానం అభిప్రాయపడింది.

42. ఆధారపడిన రెండు తీర్పులు ప్రస్తుత కేసు యొక్క వాస్తవాలు మరియు పరిస్థితులతో కూడా సుదూరంగా సంబంధం కలిగి లేవు. మరో మాటలో చెప్పాలంటే, 2020 డిసెంబర్ 11 నాటి చట్టము, 2014 లోని విభాగం20 (1) కింద అధికారాన్ని వినియోగించుకుని ప్రాథమిక విచారణ నిర్వహించాలని విజిలెన్స్ డైరెక్టరేట్ కు ఆదేశించిన అప్పీలుదారు ఆదేశాన్ని ఉన్నత న్యాయస్థానం పక్కన పెడితే, స్పష్టంగా, అప్పీలుదారు బాధపడిన వ్యక్తి మరియు రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 136 ప్రకారం ఈ న్యాయస్థానం అధికార పరిధిని ఉపయోగించడం ద్వారా అభ్యంతరం వ్యక్తం చేయబడిన ఉన్నత న్యాయస్థానం తీర్పు యొక్క చట్టబద్ధత/చెల్లుబాటును ఖచ్చితంగా సవాలు చేయవచ్చు.

43. పర్యవసానంగా, అప్పీళ్లు విజయవంతమవుతాయి మరియు తదనుగుణంగా అనుమతించ బడతాయి. తేదీ 3 ఫిబ్రవరి, 2021 నాటి ఉన్నత న్యాయస్థానం తీర్పు మరియు తేదీ 5 ఏప్రిల్, 2021 నాటి సమీక్ష ఉత్తర్వు దీని ద్వారా పక్కన పెట్టబడ్డాయి. ఖర్చులు లేవు.

44. పెండింగ్ లో ఉన్న దరఖాస్తులు ఏవైనా ఉంటే అవి పరిష్కరించబడతాయి.

న్యాయమూర్తి

(అజయ్ రస్తోగి)

న్యాయమూర్తి

(బెలా ఎమ్. త్రివేది)

న్యూ ఢిల్లీ

ఫిబ్రవరి 23,2023.